

UTVIKLINGSAVTALE
2023-2025
mellom
UNIVERSITETSLEDELSEN OG
KULTURHISTORISK MUSEUM (KHM)

1. Utviklingsavtalens formål og funksjon

- Beskrive avtalens formål:
 - Generelt: Formålet med utviklingsavtalene er å identifisere og iverksette tiltak på områder der universitetet må forbedre sine resultater.
 - Spesifikt: Hvordan skal KHM bidra til at UiO løfter seg og forbedre sine resultater. Hva er de særskilte utfordringene og hvordan skal de løses?
- Grunnlag for avtalen:
 - Generelt: Etatsstyringen inkludert utviklingsavtalen med KD (inngår i tildelingsbrevet), tilbakemelding fra etatsstyring og UiOs årsplan.
 - Spesifikt: Forholdet til museets prioriteringer i intern årsplan
- Avtalens varighet: 01.01.2023 – 31.12.2025

2. Områder i utviklingsavtalen

Områdene i utviklingsavtalen er fastsatt basert på felles forståelse mellom enhet og universitetsledelse. Det forventes at alle fakultetene har tiltak på utdanningsområdet.

3. Oppfølging av resultater

Vurdering av oppnådde resultater baseres på en samlet vurdering av den oppnådde effekt ved utgangen av avtaleperioden, hvor utviklingen sammenlignes med det etablerte utgangspunktet.

Avtalen vil i avtaleperioden følges opp i styringsdialoger mellom rektor og dekan og eventuelt i andre møter. Oppfølgingen baseres på oppnådde årlige resultater og fakultetets og rektoratets vurderinger av tiltakenes effekt.

4. Status, utviklingsavtalen 2020-2022

En sentral målsetning med forrige utviklingsavtale var å utarbeide et posisjonsdokument for UiOs museer. Dokumentet ble styrebehandlet og vedtatt i Universitetsstyret i oktober 2020.

Posisjonsdokumentet for UiOs museer er en viktig synliggjøring av museenes betydning på UiO og setter ambisjonsnivå både for museene og universitetet.

I UiOs posisjonsdokument for Universitetsmuseene ble det formulert konkrete målsetninger for samspillet mellom universitetsmuseene og det øvrige universitetet.

UiO vil:

- a) at museene skal være samarbeidsarenaer for bredt anlagt, tverrfaglig forskning
- b) at museenes kompetanse og ulike ressurser (samlinger, utstillinger, utstyr og fasiliteter) skal inngå i arbeidet for systematisk utvikling og deling av forskningsinfrastruktur og dataressurser
- c) at museer og fakulteter i samarbeid skal skape forskningsnærhet og arbeidslivsrelevans i universitetets utdanningsvirksomhet og tilrettelegging for livslang læring
- d) at museene og fakultetene skal videreføre et samarbeid om internasjonale forskerskoler
- e) at museene for UiO skal drive bredt anlagt forskningsformidling overfor barn- og ungdom
- f) at museene skal drive aktiv forskningsformidling for å fremme og utvikle et åpent, kunnskapsbasert, demokratisk samfunn
- g) at museene, ved å mobilisere og nyttiggjøre UiOs samlede kompetanse, skal være aktive deltagere i offentlig meningsdanning og ordskifte
- h) nytte museene strategisk i arbeidet med campusutvikling og byutvikling
- i) nytte museene til samarbeid om å ivareta universitetets institusjonelle og vitenskapelige historie, for å styrke institusjonell selvrefleksjon, legge til rette for fornying og gjøre UiO til et attraktivt universitet.

Kulturhistorisk museum ønsker å bruke posisjonsdokumentets målformuleringer som grunnlag for fornyelse av utviklingsavtalen. Ved å beskrive tre hovedutfordringer for de neste årene, med tilhørende tiltak, ønsker museet å svare ut målformuleringene på følgende måte:

Hovedutfordring 1 svarer ut målformulering a, e, og f.

Hovedutfordring 2 svarer ut målformuleringene b og i.

Hovedutfordring 3 svarer ut målformuleringene c, f, g og h.

5. Hovedutfordringer – Konkretisering av tiltak

Hovedutfordring 1: Gjøre Vikingtidsmuseet til et flaggskip for UiO der hele Universitetet tar eierskap til prosjektet og bygget

Utfordringen tematiserer posisjonsdokumentets punkter om at

- a) Museene skal være samarbeidsarenaer for bredt anlagt, tverrfaglig forskning
- e) Museene skal drive bredt anlagt forskningsformidling overfor barn- og ungdom.
- f) Museene skal drive aktiv forskningsformidling for å fremme og utvikle et åpent, kunnskapsbasert, demokratisk samfunn

Det nye Vikingtidsmuseet er en stor satsning for UiO og KHM. Museet vil skape en unik mulighet for å nå ut til et bredt publikum med UiOs kunnskapsproduksjon. Museet vil også være en spennende arena for tverrfaglig forskningssamarbeid og undervisning.

Tiltak 1

KHM koordinerer arbeidet med følgende milepæler;

- i) prosessdokumenter og ansvarsmatrise ferdig ...
- ii) Et faglig program for vikingtidsforskningen ved UiO som bygger på bred institusjonell deltakelse og forankring i det nye Vikingtidsmuseet, ferdig ..
- iii) En UiO-forankret plan for forskningsformidling og samfunnsdialog med utgangspunkt i Vikingtidsmuseet ferdig ..

- i: Strategiske mål anført i posisjonsdokumentet etableres som nullpunkt.
- ii: KHM utarbeider og fasiliteter et UiO-forankret faglig program for vikingtid med utgangspunkt i det nye museumsbyggets muligheter. Behandling i KHM-styret .. Omforent ambisjonsnivå og strategi med universitetsledelsen på dette grunnlag innen ..
- iii: Universitetsmuseumspolicyen har etablert en entydig og omforent plattform for UiO-eierskap til det nye Vikingtidsmuseet.

Hovedutfordring 2: Samlingsforvaltning

Universitetsmuseenes samlingsforvaltning har vært ett av få rapporteringspunkter mellom UiO og KD, motivert av Riksrevisjonens gjennomgang av museenes vilkår for å forvalte samlingene. KD har fra 2022 fjernet sikring og bevaring av samlingene som styringsparameter. Det er likevel flere forhold knyttet til samlingsforvaltningen som bør følges oppmerksomt opp i dialogen mellom universitetsledelsen og KHM i årene som kommer. Følgende forhold er løftet fram som særlig viktig for strategisk samarbeid:

- Permanent løsning for museenes magasinbehov med tilhørende infrastruktur for forskning, forvaltning og formidling
 - Oppfølging av Saving Oseberg
 - Ny kulturmiljølov og samspill mellom departementene
 - Oppfølging av Revita

Tiltak 1: Permanent løsning for KHM's behov for magasinfasiliteter med tilhørende arbeidsplasser og spesialarealer

Som oppfølging av Riksrevisjonens bemerkninger til vilkårene for samlingsforvaltning ved universitetsmuseene, valgte UiO å utvikle innleide arealer på Økern til magasin-, laboratorie-, verksted- og kontorlokaler. I dag er Økern den største samlede arbeidsplassen på KHM. Leiekontrakten går ut i 2029 med mulighet for forlengelse fram til 2034. Det er ikke aktuelt for UiO å fortsette med leie av arealene på Økern etter dette. UiO må dermed utrede og velge et alternativ til Økern.

- i) Mandat for utredningen med tydelig ansvarsdeling mellom KHM og EA ferdig innen ..
- ii) En alternativ utredning av hvordan museets magasinbehov skal løses med en tydelig anbefaling er ferdig innen ..
- iii) Dialog med regjeringen om oppfølging etablert innen ..

- i: Strategiske mål anført i posisjonsdokumentet etableres som nullpunkt.
- ii: UiO har en omforent strategi for å løse KHM's magasinbehov på permanent basis

Tiltak 2: Oppfølging av Saving Oseberg

Prosjektet Saving Oseberg har som formål å sikre de alunkonserverte gjenstandene fra Oseberg-graven. Prosjektet har gått gjennom en 0-fase finansiert av KHM samt fase 1 og 2 finansiert av regjeringen og UiO. Saving Oseberg fase 2 ble avsluttet i 2020. Prosjektet er nå inne i en interimfase der resultatene fra fase 2 evalueres og bearbeides. Interimfasen vil resultere i en prosjektbeskrivelse for en fase 3 der gjennomføring vil kreve ekstern finansiering.

- i) Prosjektbeskrivelse for SO fase 3 er omforent innen desember 2022..
- ii) Prosjekt- og finansieringsplan er utarbeidet innen Januar 2023 Februar 2023

- i: Kunnskapsstatus for SO 2 samt interimfase etableres som nullpunkt.
- ii: UiO og KHM har sikret finansiering av SO3 innen desember 2023.
- iii: Rekonservering og restabilisering av den alunkonserverte samlingen er gjennomført innen 2030 (?) ..

Tiltak 3: Ny kulturmiljølov

Klima- og miljødepartementet (KLD) har startet arbeidet med ny kulturmiljølov som skal erstatte dagens kulturminnelov. Arbeid med mandat for kulturmiljølovutvalget og oppnevning av utvalg skal være ferdigstilt våren 2022. KHM deltok på KLDs innspillsmøte for mandat for lovutvalget 23. november 2021 og sendte skriftlig innspill 20. desember 2021. Innspillene fra de fem arkeologiske universitetsmuseene ble diskuterte i Det arkeologiske museumsmøtet (DAM) på forhånd. Alle museene vektla betydningen av representasjon fra universitetsmuseene i lovutvalget. Det er ventet at lovarbeidet vil ta flere år. Det er i KHM's interesse at den nye loven viderefører viktige bestemmelser i dagens lovverk og svarer ut svakheter i dagens lovgivning, for eksempel vedrørende internasjonalt kulturminnevern. KHM er avhengig av tett samarbeid med universitetsledelsen for å sikre en god lov-prosess som også ivaretar universitetsmuseenes interesser under KD.

- i) Følge opp KLDs arbeid med mandat og oppnevning av kulturmiljøutvalget.
- ii) Synliggjøre og følge opp sektorovergrepene mellom KD, KUD og KLD.
- iii) Arbeide for å avklare geografisk ansvarsområde for universitetsmuseene i ny forskrift til Universitets- og høyskoleloven

- i.: Ny kulturmiljølov ivaretar universitetsmuseenes behov som forsknings- og forvaltningsinstitusjoner.
- ii: Det er etablert tydelige sektorovergrepene kommunikasjon og samhandlingsprosedyrer innen 2024.
- iii: Forskrift til UH-loven som ivaretar universitetsmuseenes behov for klare geografiske ansvarsområder i kulturminnevernet foreligger i 2026.

Tiltak 4: Videreføring av Revita

Hovedutfordring 2 svarer ut målformuleringene b og i.

- j) at museenes kompetanse og ulike ressurser (samlinger, utstillinger, utstyr og fasiliteter) skal inngå i arbeidet for systematisk utvikling og deling av forskningsinfrastruktur og dataressurser
- k) nytte museene til samarbeid om å ivareta universitetets institusjonelle og vitenskapelige historie, for å styrke institusjonell selvrefleksjon, legge til rette for fornying og gjøre UiO til et attraktivt universitet.

Hovedutfordring 3: KHM's arealbehov og oppfølging av trelokasjonsmodellen

UiO har fire hovedarenaer i Oslo by; Blindern, Tøyen, Bygdøy og Sentrum. Universitetsanlegget i sentrum og Tullinløkka kan utgjøre navet i en kreativ dialog mellom by og universitet. Det finnes flere mulige flater for et mer synlig universitet og sterkt samarbeid med andre aktører om levende byliv. Oslo kommunes har lansert tre innovasjonsdistrikt, Oslo Science City, Hovinbyen og Sentrum, hvorav sistnevnte har som mål å bli en møteplass mellom kunnskap, kultur og innovasjon. KHM kan knytte utvikling av både publikumstilbud og bygninger til virksomhetsområdene Identitet, Innovasjon og Infrastruktur. For det andre gjennomføres det nå en kraftig utbygging av nye næringslokaler og serveringstilbud Rundt Tullinløkka og Historisk museum. Flere av utbyggerne startet 2021 opp samarbeidet *Tullin*, som de har invitert både KHM og UiO til å delta. Målet med Tullinsamarbeidet er å sikre en positiv utvikling av området for medlemmene gjennom identitet, aktiviteter og koblinger på tvers av næringsinteresser, kultur og byliv. For det tredje er potensialet i prosjektskissen til UiO:Sentrum fra 2019 ennå ikke realisert. Med opprusting av Domus Bibliotheca og satsning på arrangementsgruppen i Sentrum (EA), ligger det til rette for både økt

synlighet for UiO og universitetsmuseene som en tydelig del av universitetet, slik rapporten «UiO sett utenfra» viser behovet for.

Tiltak 5

i. En helhetlig arealplan for KHM i Sentrum:

- a. Utredning av fremtidige magasiner for universitetsmuseene innbefatter alternativer i sentrum for som innbefatter innsynsmagasin, økt utstillingsareal og kontorlokaler.
- b. Deltagelse i Innovasjonsdistrikt sentrum brukes som ledd i utredningen av hvordan KHM's arealbehov i sentrum kan løses.

ii. Utvikling av Historisk Museum

- a. Satsning på etterspurte utstillingstema og samarbeid med EA om opprusting av publikumsarealer skal gi en publikumsøkning på 50 % fra 2019 frem mot 2025.
- b. Styrking av undervisningssamarbeid med UiO gjennom å bruke museet som praksisarena for studenter og visningssted for tverrfaglige prosjekter ved UiO.
- c. Samarbeid med lokale virksomheter rundt Tullinløkka om «etter arbeid»-arrangementer gjør museet til et attraktivt møtested i bydelen.
- d. Samarbeid om utstillinger og arrangement med kulturinstitusjoner i Sentrum som Nasjonalbiblioteket, Nationalteatret skal høyne kvalitet og rekkevidde på museets formidling.
- e. ...

iii. Utvikling av Vikingtidsmuseet på Bygdøy

- a. UiO og KHM skal å legge til rette for at Vikingtidsmuseet utvikles til en storstue for hele UiO i samarbeid med institutter om temporære utstillinger, arrangementer og representasjon.
- b. ...

iv. Utvikling av UiO: Sentrum.

- a. Øke antall offentlige åpne UiO-arrangementer som legges til sentrum, hvor KHM blant annet bidrar til å profilere universitets- og vitenskapshistorien.
- b. KHM bidrar med å utvikle nye utstillinger og formidlingstilbud i et Observatorium.
- c. Historisk museum fortsetter samarbeidet med Statsbygg om markeringer på Tullinløkka i sommerhalvåret.
- d. ...

Anbefaling til enhetene (er ikke en del av avtalen)

Vi anbefaler at enhetene i sitt interne arbeid med utviklingsavtalen og oppfølgingen av den fastsetter:

- Ansvarlig for tiltaket
- Milepæler for framdrift
- Status for gjennomføring